

## Sionismus – Abstract

Zakladatelem sionismu je Theodor Herzl. Svým spisem Židovský stát z roku 1896 se pokusil nalézt jasnou odpověď na tzv. židovskou otázku, která byla jednou z mnoha palčivých "otázek" konce 19. století. Přímým popudem pro hledání "moderního řešení" mu byla Dreyfusova aféra i neúnosná situace Židů v tehdejší světě a obzvláště v Rusku. Židy v diaspoře pojímá jako jeden národ a jediné řešení vidí ve zřízení národního, moderního státu budoucnosti, ať už by byl v Palestině či jiném státě. Jeho myšlenky jsou prodchnuty neotřesitelnou vírou v pokrok, i v racionalitu člověka, která podle jeho slov nabývá vrchu nad všemi "starými a překonanými představami" minulosti. Ve jménu racionality předkládá svou střízlivou vizi ustavení státu i plán, jak k tomuto cíli dospět. Jeho kniha Židovský stát představuje zásadní dokument sionistického hnutí a sionismu jako takového, který má svou platnost nejenom v kontextu "národních otázek" předcházejících minulému století, ale dodnes neztrácí na plasticitě. On byl hybným kamenem, který tuto myšlenku uvedl do provozu a my dnes jako pozorovatelé můžeme sledovat, jakými cestami se historie Židů ubírala v době před samotným založením státu Izrael v roce 1948.

V roce 1897 byla v Basileji založena Sionistická organizace na prvním sionistickém kongresu a jejím prezidentem se stal Theodor Herzl. Sionismus se brzy rozšířil zvláště mezi východoevropskými Židy, ohroženými antisemitismem a pogromy. Později docházelo k emigraci Židů v důsledku nacistické perzekuce. Tato situace ztlačila pomohla k rozšíření myšlenky sionismu a touze po vlastní domovině, kterou by představoval židovský stát. Po vyhlášení Balfourovy deklarace a po zřízení britského mandátu působila SO v Palestině jako představitelka židovského obyvatelstva ve vztahu mandátní vládě. Jejím úkolem bylo radit se a spolupracovat s mandátní správou v záležitostech židovského území. SO působila a dodnes působí hlavně mimo Palestinu, a to od samého začátku svého založení v Basileji v roce 1897, kdy SO deklarovala svůj cíl, národní obrození a nezávislost židovského lidu v Erec Jisrael. Název SIONISMUS navrhl židovský spisovatel Nathan Birnbaum, pocházející z Vídně. Odvozen byl od slova Sión, což je jedno z biblických jmen Jeruzaléma. Od začátku hledala SO podporu u velkých mocností, za niž jim přislíbila loajalitu a spolupráci.

Cesta sionismu nebyla jednoduchá. Dohady nad územím pro židovský stát rozdělávaly vnitřně Sionistickou organizaci. K tomuto problému se přidalo i odlišné smýšlení názorových skupin v Sionistické organizaci. Další ohrožení pro Sionistickou organizaci představovala 1. světová válka. Po nástupu nacismu se zvedla velká přistěhovalecká vlna, která mířila již do založených osad v Palestině. Sionisté se angažovali v této situaci a vedli přípravu pro proud uprchlíků do Palestiny. Díky velkému přílivu peněz, které přišly spolu s uprchlíky, došlo v Palestině k mohutnému hospodářskému rozmachu, ze kterého profitovali nejen židovští osadníci, ale i 250 tisíc Arabů, kteří se přistěhovali z okolních zemí.

Po ustanovení Státu Izrael v roce 1948 bylo hlavního cíle SO dosaženo. Její cesta však nekončila...

Michal Müller